

Dansk folkekunst

KAI ULDALL: BILLEDER AF DANSK FOLKEKUNST. *Thaning & Appels Forlag, København, 1971, 127 s., ill. 49,75 kr., indb. 59,75 kr.*

Kai Uldall har tidligere skrevet om dansk folkekunst. I 1945 kom i Thaning & Appels lille serie: »Gammel dansk Folkekunst. En Oversigt«. 1963 blev den fulgt op af bogen: »Dansk Folkekunst. Billeder med indledende tekst«, og nu har vi altså fået: Billeder af dansk folkekunst, også den med en indledende tekst, hvor forfatteren siger mange væsentlige ting om begrebet folkekunst. Bl. a. når han påpeger, at »særpræg og selvstændighed finder man ofte i folkekunsten. Sådant kan også brede sig til at blive noget typisk, men til en ny stilart fører det ikke«, hvor han advarer mod at betragte folkekunsten som en selvstændig stil (jfr. betegnelsen: almuestil).

Folkekunsten påvirkes af de enkelte stilarter, bl. a. holder påvirkningen fra renæssancestilen sig meget længe, men det spændende ved folkekunsten er netop de forskellige egnes modtagelighed for påvirkninger og mekanikken i formidlingen. Det er ikke noget, der kan forklares isoleret, men må ses i sammenhæng med økonomiske, sociale og samfærdselsmæssige forhold, som man – som forf. siger – endnu ikke har overblik over.

I al sin kortfattedhed (teksten fylder 17 af de 127 sider) giver betragtningerne over folkekunstens væsen og baggrund, forholdet mellem håndværk, husindustri og husflid og motiver og stilarter en lang række opslag til ønskelige og nødvendige undersøgelser, bl. a. for at efterprøve, om de antagelser eller domme, som hidtil er fremsat om emnet, holder stik. Sådanne undersøgelser må nødvendigvis strækkes videre i tid og rum, end her har kunnet ske. Forfatteren viser selv ved konfronteringen mellem en karvesnitsornamenteret vandøse fra folkevandringstidsfundet i den fynske Viemose og et mangletræ i samme udsmykningsteknik fra 1822 den lange linje i decorationen.

Mens teksten således giver en knap, men stofmættet indføring i emnet, suppleret med en litteraturoversigt, der synes at have fået alt væsentligt dansk materiale med (dog undrer det lidt, hvorfor f. eks. V. E. Clausen: *Det folkelige danske træsnit . . .* ikke er kommet med), så forekommer udsigten over landegrænserne lidt tilfældigt. Det er helt i sin orden, at tyske værker som Sauermanns, Schlees og Kamphausens nævnes, men hvorfor ikke lige så godt Sigfrid Svenssons arbejder over skånsk folkekunst.

Tyngdepunktet i bogen er de mere end 200 sort-hvide billeder, der gengiver betydeligt flere genstande, og de 7 farvegengivelser. Alle billederne er godt trykt og gennemgående ikke for små i gengivelsen, så de virkelig kan bruges til studiebrug, og farveplancherne er meget vellykkede. Hovedparten af billederne kendes fra tidligere værker, men det er prisværdigt, at så mange nye er kommet med. Billedteksterne giver kort og koncist de oplysninger, man har brug for.

Holger Rasmussen